

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Činnost a hospodaření obecně prospěšné společnosti v oblasti sociálních služeb

Activities and Financial Management of the Public Benefit Corporation in the Area of Social
Services

Student:	Barbora Tomášková
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Hana Doleželová

Ostrava 2010

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

Datum odevzdání: 7. května 2010

Barbora Tomášková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Haně Doleželové za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této bakalářské práce. Také děkuji pracovníkům Azylového domu ve Vsetíně za čas a poskytnuté informace a svému oponentovi Ing. Martinu Kocůrkovi. Velký dík patří také mé rodině za podporu během studia.

Obsah

1 Úvod	1
2 Charakteristika neziskových organizací	3
2.1 Neziskové organizace v národním hospodářství	3
2.2 Členění a kritéria neziskových organizací	6
2.3 Základní přehled neziskových organizací	9
2.4 Neziskové organizace v sociálních službách	15
3 Analýza činnosti a hospodaření obecně prospěšné společnosti	19
3.1 Činnost a organizační struktura azylového domu	19
3.2 Využití služeb azylového domu	23
3.3 Hospodaření azylového domu	26
4 Zhodnocení činnosti a hospodaření obecně prospěšné společnosti	32
4.1 Zhodnocení činnosti azylového domu	32
4.2 Zhodnocení hospodaření v letech 2004 – 2008	35
5 Závěr	40
Seznam použité literatury	
Seznam zkratk	
Seznam tabulek	
Seznam grafů	
Seznam obrázků	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1 Úvod

V dnešním světě, který svým hektickým tempem klade velké nároky na materiální zabezpečení, profesní a kariérní růst s cílem stálého zvyšování životní úrovně, jsou mezi námi lidé, kteří se i v důsledku tohoto tlaku dostávají do situace, jejíž řešení je nad jejich síly. Takto ohrožené skupiny osob, které nejsou schopny se samy o sebe postarat, dostávají příležitost prostřednictvím neziskových organizací překlenout krizové období a znovu se vrátit do běžného života.

Mezi nejvíce ohrožené skupiny patří ženy a matky s dětmi, které se ocitly v nouzi a bez přístřeší, ať už z důvodu rozpadu partnerského vztahu, nefunkční rodiny, ztráty zaměstnání a s tím souvisejících ekonomických problémů. Právě o tuto kategorii sociálně potřebných osob pečují pracovníci azylových domů, kteří poskytují svým klientům nejen přechodné ubytování, ale i sociální, psychologickou a pedagogickou pomoc. Poskytováním těchto sociálních služeb zachovávají vazbu matky s dítětem, podporují je a pomáhají jim tak, aby matky dokázaly samostatně řešit své problémy a svou situaci.

Protože právě tato skupina osob a tato problematika ze sociální oblasti je mi nejbližší, vybrala jsem si pro svou bakalářskou práci téma: „Činnost a hospodaření obecně prospěšné společnosti v oblasti sociálních služeb“. Oslovila jsem více organizací, které poskytují sociální služby tohoto typu, avšak jediná, která byla ochotna mi potřebné informace pro vypracování bakalářské práce poskytnout, byl Azylový dům pro ženy a matky s dětmi ve Vsetíně, obecně prospěšná společnost.

Cílem mé bakalářské práce je analýza a zhodnocení hospodaření a činnosti obecně prospěšné společnosti v oblasti sociálních služeb. Ve své práci budu vycházet z následující **hypotézy**: obecně prospěšné společnosti zabývající se poskytováním sociálních služeb jsou z převážné většiny financovány ze sponzorských darů.

Takto formulovanému cíli odpovídá i struktura práce rozdělená do tří základních částí. Obsahem první části je charakteristika neziskových organizací, jejich zařazení do národního hospodářství a definice základních skupin neziskových organizací. V neposlední řadě se zde zabývám neziskovými organizacemi v sociálních službách.

Druhá část se zaměřuje na analýzu činnosti a hospodaření obecně prospěšné společnosti. Popisují zde škálu poskytovaných služeb a rozdělení finančních prostředků podle zdrojů pro zabezpečení chodu instituce.

V závěrečné třetí části se zabývám zhodnocením činnosti této instituce a jejím hospodařením v jednotlivých letech.

Pro získání informací o problémové oblasti používám ve své bakalářské práci zejména tyto metody: obsahovou analýzu odborné literatury, legislativy a internetových zdrojů, metodu komparace v jednotlivých letech, metodu deskripce, metodu syntézy a řízený rozhovor s pracovníky azylového domu. Ve své práci se také opírám o statistická data, která pocházejí zejména z interních zdrojů organizace.

Metodu deskripce používám v druhé kapitole, kde popisují nestátní neziskové organizace. V třetí kapitole využívám metodu analýzy. Metodu komparace a syntézu používám ve čtvrté části, kde srovnávám činnost a hospodaření organizace jednotlivých let.

Bakalářská práce je zpracována ke dni 7. května 2010 a opírá se o legislativu platnou k tomuto dni.

2 Charakteristika neziskových organizací

V této kapitole se zaměřím na charakteristiku pojmu neziskové organizace a objasním postavení neziskových organizací v národním hospodářství. Pomocí obrázků popisují členění národního hospodářství dle Victora A. Pestoffa (obr. 2.1) a zařazení neziskových organizací do národního hospodářství (obr. 2.2). Definuju neziskové organizace pomocí zákona o daních z příjmu. V další podkapitole uvádím členění neziskových organizací podle základních kritérií. Popisují jaký je rozdíl dle členění podle kritéria zakladatele, globálního charakteru poslání, právně organizační normy, financování a charakteristiky realizovaných činností. Také se zde zabývám hospodařením, vznikem a financováním jednotlivých typů neziskových organizací. V poslední části této kapitoly charakterizují neziskové organizace v sociálních službách a popisují co je azylový dům a jaké má v naší společnosti poslání.

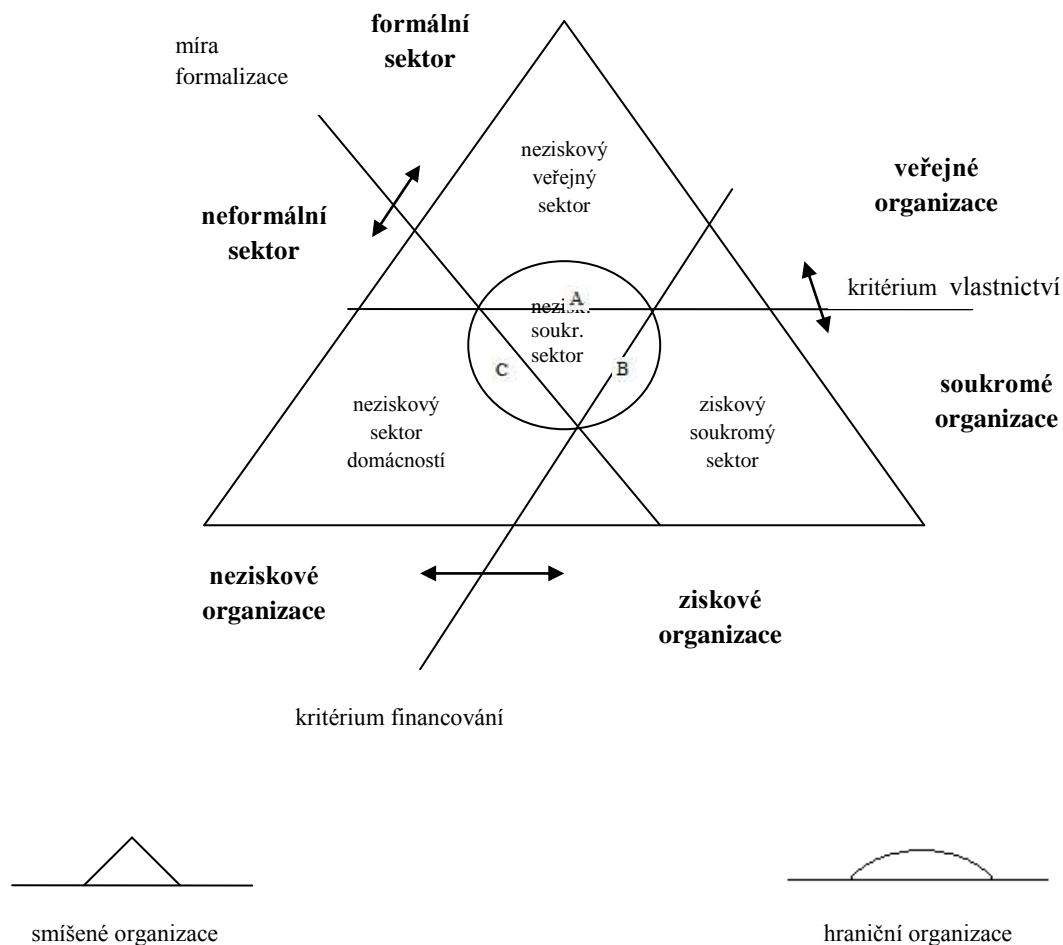
2.1 Neziskové organizace v národním hospodářství

Národní hospodářství chápeme jako složitou soustavu subjektů a vazeb mezi nimi, které se vytvořily v procesu vývoje společnosti za účelem produkce statků, jimiž jsou uspokojovány potřeby lidí, žijící na území určitého státního útvaru. Neziskový sektor, který je součástí národního hospodářství obsahuje neziskové organizace.¹

---

¹ FRÍČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

Obr. č. 2.1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa

Zdroj: Frič P., Goulli R. (2001)

Pestoff s Haláskem používali pro vymezení národního hospodářství tři kritéria:

- 1) kritérium financování na sektor ziskový a neziskový
- 2) kritérium vlastnictví na sektor soukromý a veřejný
- 3) kritérium míry formalizace na sektor formální a neformální

Pestoff charakterizoval rozhraní takto:

- **ziskový neboli komerční** je spojen s obchodem, směnou a trhem, základem financování je výnos z podnikání a cílovou funkcí subjektů je zisk jako výnos z vloženého kapitálu,

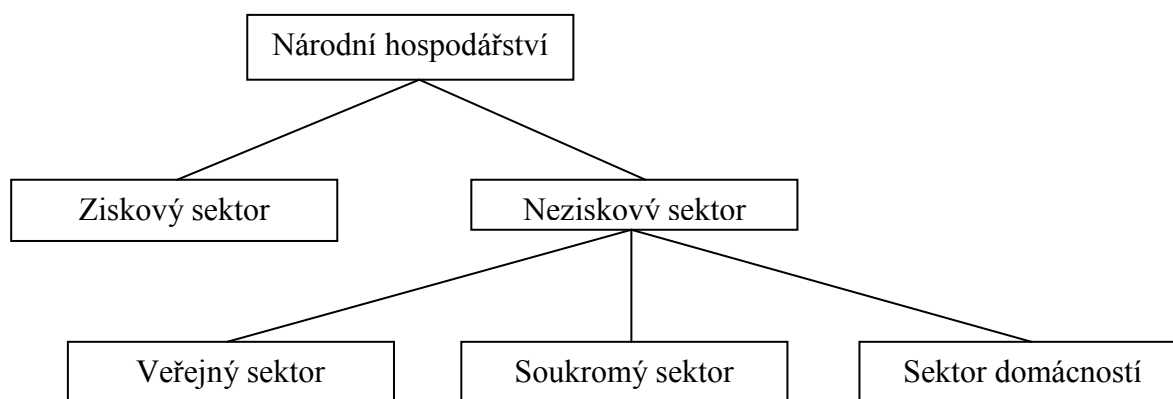
- **neziskový neboli nekomerční** jehož cílovou funkcí je užitek, pokud účetní zisk je dosahován, financování bývá smíšené,
- **soukromý**, kde jsou subjekty zakládány soukromými osobami, jsou samosprávné a často vůči státu autonomní, financování převážně z privátních zdrojů,
- **veřejný**, kde jsou subjekty řízeny vládní administrativou na příslušné úrovni, distribuce moci se děje veřejnou volbou,
- **formalizovaný**, tzn. ustanovený na základě zákona, je institucionalizovaný (organizační schéma instituce, pravidla jsou stanovena),
- **neformální** je tehdy, kdy se jedná o ekonomické činnosti, které nejsou stanoveny právem, je neorganizovaný, neinstitucionalizovaný, jedná se o neformální spolky, různé iniciativy domácností.

A – veřejnoprávní televize, rozhlas, VZP ČR, veřejná vysoká škola

B – pomezí ziskového a neziskového sektoru – soukromé zdravotní pojišťovny, vzdělávací agentury, družstva, soukromé vysoké školy

C – neziskové subjekty, které se nestačily registrovat, nebo s nějakého důvodu požadavkům registrace nevyhovují, nebo se registrovat nechtějí – př. sousedské výpomoci, občanská sdružení zaměřená na komunity, organizace zaměřená na poradenskou činnost v rámci skupin občanů postižených sociálním charakterem. ²

Obr. č. 2.2: Zařazení neziskových organizací do komplexu národního hospodářství

Zdroj: Frič P., Goulli R. (2001)

² FRIČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

Ziskový (tržní) sektor je ta část národního hospodářství, která je financována z prostředků získaných subjekty ziskového sektoru z prodeje statků, které buď produkují nebo distribuují, a to za tržní cenu, která se na trhu vytváří na základě vztahu nabídky a poptávky. Cílovou funkcí ziskového sektoru, která funguje v rámci tohoto sektoru je zisk.

V neziskovém (netržním) sektoru fungují a produkují subjekty většinou smíšené statky a získávají prostředky na svoji činnost převážně z přerozdělovacích procesů. Zisk není cílem, ale realizace poslání a z něj vyplývají užitky.

Neziskový veřejný sektor je ta část národního hospodářství, která zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby pro obyvatelstvo na neziskovém principu. Tento sektor je financován z finančních prostředků soustředěných v rozpočtové soustavě, zejména v soustavě veřejných rozpočtů. Je řízen veřejnou správou (státní a územní samosprávou), rozhoduje se veřejnou volbou o rozsahu produkce statků a služeb smíšeného (polotržního) charakteru. Ze strany občanů resp. jejich volených zástupců podléhá veřejné kontrole a cílová funkce je dosahována tzv. poskytováním veřejné služby.

Neziskový soukromý sektor, jehož cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financován ze soukromých financí, tedy financí soukromých fyzických a právnických osob, které se rozhodly tyto své finance vložit do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž jim tento vklad přinese finančně vyjádřený zisk.

Sektor domácností, jež má v rámci národního hospodářství významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu.

2.2 Členění a kritéria neziskových organizací

V české odborné ekonomické literatuře není jednoznačně definována charakteristika organizací, které působí v neziskovém sektoru.³ **Neziskové organizace** (dále NO) jsou právnickými osobami, jež jsou subjekty soukromého práva. Nerozdělují si případně vytvořený zisk mezi své zakladatele ani členy svých orgánů a jsou samosprávné s vysokou mírou dobrovolnosti (vytváření dobrovolné činnosti). **Dle L. Salomona** jsou neziskové organizace právnickými osobami, které jsou subjekty soukromého práva; nerozdělují případně vytvořený zisk mezi své zakladatele ani členy svých orgánů; jsou samosprávné a jsou dány vysokou mírou dobrovolnosti. **O. Broukal** definoval neziskové organizace jako subjekty, jejich

---

³ REKTOŘÍK J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

primárním cílem je dosažení přímého užitku prostřednictvím předem vymezené produkce, služby nebo distribuce statků, přičemž hlavním motivem jejich činnosti není tvorba zisku k přerozdělování mezi vlastníky, správce nebo zakladatele, NO mohou tvořit zisk, ale musí je zase vložit k rozvoji a plnění jejich cílů.⁴

V českém právním řádu není definice neziskových organizací, ale můžeme se opřít o zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, §18 odst. 8 – zmínka o poplatníkovi, jež není založen za účelem podnikání. Do tohoto odstavce spadají všechny neziskové organizace.

Vláda České republiky zřídila dne 10. června 1992 Radu pro nadace, která byla 30. března 1998 přejmenována na **Radu vlády pro nestátní neziskové organizace** (dále jen Rada). Rada je stálým poradním a koordinačním orgánem vlády České republiky pro oblast nestátních neziskových organizací. Rada iniciuje a posuzuje koncepční podklady pro rozhodnutí vlády České republiky (dále ČR), které se týkají podpory neziskových organizací. Dále koordinuje spolupráci mezi ústředními orgány státní správy a spolupracujícími kraji v oblasti dotační politiky z veřejných rozpočtů, analyzuje a zveřejňuje informace o postavení neziskových organizací v rámci Evropské unie, sleduje a informuje vládu ČR o využívání finančních prostředků z nadačního investičního fondu. Rada se skládá z 36 členů, hlavní osobou je předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda ČR, a je členem vlády. Další členové jsou zástupci nestátních neziskových organizací, kteří tvoří vždy nejméně polovinu všech členů Rady, zástupci ústředních orgánů státní správy, do jejichž kompetence patří výkon státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím a zástupci spolupracujících krajů. Rada má taky 3 výbory: Výbor pro spolupráci s regiony, Výbor pro spolupráci s Evropskou unií a Výbor pro Nadační investiční fond.

Právě bohatost poslání a cílů neziskových organizací a prorůstání jejich činnosti napříč celou občanskou společností, vyvolává potřebu jejich systematizace. Neziskové organizace dělíme do 5-ti základních skupin:

- a) **Kritérium zakladatele**, patří sem organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou (ministerstvo, ústřední úřad státní správy), nebo samosprávou (obec, magistrát, kraj), některé z nich se proto z uvedeného důvodu nazývají veřejnoprávní organizace. Nebo také organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou (mohou zakládat organizaci i společně), nazývané soukromoprávní organizace.

---

⁴ FRIČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

Také organizace, jež vznikly jako veřejnoprávní instituce – výkon účelu veřejné služby je dán jako povinnost ze zákona, patří do této skupiny.

- b) Do **kritéria globálního charakteru poslání** patří organizace veřejně prospěšné, které jsou založeny za účelem poslání spočívající v produkci veřejných a smíšených statků, které uspokojují potřeby veřejnosti – společnosti (příkladně ekologie, zdravotnictví, vzdělávání, veřejná správa). Vedle organizací veřejně prospěšných sem spadají i organizace vzájemně prospěšné, které jsou založeny za účelem vzájemné podpory skupin občanů, které jsou spjaty společným zájmem. Jejich posláním je tedy uspokojování svých vlastních zájmů a veřejná správa dbá, aby se jednalo o takové zájmy, které jsou ve vztahu k veřejnosti korektní, tedy neodporují zájmům druhých občanů a právnických osob.
- c) Pod skupinu nazvanou jako **kritéria právně organizační normy** patří organizace založené podle zákonů č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla a č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tzn. obce a kraje. Také organizace založené podle ostatních zákonů platných pro neziskové organizace, organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb. – obchodní zákoník a organizace s obdobným charakterem.
- d) Do čtvrté skupiny **kritérium financování** se řadí organizace financované zcela z veřejných rozpočtů (organizační složky státu a územních celků), financované zčásti z veřejných rozpočtů – na příspěvek mají legislativní nárok (příspěvkové organizace, církve, politické strany), financované z různých zdrojů (dary, sbírky, granty) a organizace financované především z výsledků realizace svého poslání
- e) Poslední skupinou je **kritérium charakteristiky realizovaných činností**. Tato skupina je odlišná od ostatních. Ve vztahu k uvedeným skutečnostem, lze neziskové organizace charakterizovat znaky společnými pro všechny typy neziskových organizací a společnými jen pro soukromé neziskové organizace. První skupina zahrnuje právnické osoby (s výjimkou organizačních složek), NO, které nejsou založeny za účelem podnikání a založeny za účelem produkce zisku a mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů. Do druhé skupiny náleží NO, které mají ze zákona povolenu svoji autonomii ve vztahu k vnějšímu okolí, které vytváří většinou neformální struktury sympatizantů, ale vždy v rámci legislativy, podle které byly

založeny a podle které realizují svoji činnost. Členství v těchto organizacích je realizováno výhradně na principu dobrovolnosti.⁵

2.3 Základní přehled neziskových organizací

- občanské sdružení
- zájmové sdružení právnických osob
- profesní komory
- obecně prospěšná společnost
- nadace a nadační fondy
- politické strany a politická hnutí
- registrované církve a náboženské společnosti
- organizační složky státu a územně samosprávných celků
- příspěvková organizace státu a územně samosprávných celků
- kraj
- obec

První skupina neziskových organizací se nazývá vzájemně prospěšné organizace. Cílem **vzájemně prospěšných organizací** je sloužit v zájmu okruhu osob, které jsou jejími členy, tyto organizace mohou vykonávat i veřejně prospěšnou činnost, ale ta není jejím hlavním cílem, vznikají na bázi různých zájmů, koníčků, věku, sociálního postavení, nebo na bázi podobných zájmů (občanská sdružení, Česká lékařská komora, Česká lékárnická komora), rozdíl je dán v daných cílech.⁶

Občanská sdružení upravuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, který říká: „občané mají právo se svobodně sdružovat bez povolení státního orgánu“. Sdružení se registrují u Ministerstva vnitra a jsou samostatnou osobou s přiděleným identifikačním číslem od Českého statistického úřadu. U ministerstva vnitra musí mít občanské sdružení registrované stanovy, které musí obsahovat: název, sídlo, cíl, cíl činnosti, orgány sdružení a způsob jejich ustavování, ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření. Musí být nejméně tříčlenný přípravný výbor, který podává návrh na registraci. V tomto

---

⁵ REKTOŘÍK J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

⁶ FRIČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

výboru musí být alespoň jedna osoba starší 18-ti let. Může dojít i k zániku sdružení a to dvěma způsoby: dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením, anebo rozhodnutím Ministerstva vnitra o jeho rozpuštění.⁷

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník §20f - §20j, se týká **zájmových sdružení právnických osob**. Sdružení zakládají právnické osoby, k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu, tento typ sdružení může být ustaven i jako zisková organizace. Zájmové sdružení je právnickou osobou, která se zakládá: písemnou zakladatelskou smlouvou a schválením účelu založení na ustavující členské schůzi, ze které musí být sepsán notářsky ověřený zápis se seznamem zakládajících členů a jejich podpisy a přílohou tohoto zápisu musí být stanovy.⁸

Třetí organizací patřících do této skupiny jsou **profesní komory**. Jsou to organizace, které mají většinou povinné členství, mají charakter vzájemně prospěšných společností, ale některé z nich v sobě mají prvek veřejné prospěšnosti. Např.: Komora daňových poradců, Česká lékařská komora, Komora auditorů, Česká advokátní komora, Česká komora architektů, Notářská komora ČR, Agrární komora České republiky.⁹

Druhá skupina organizací jsou organizace veřejně prospěšné. **Veřejně prospěšné organizace** jsou otevřeny široké veřejnosti, všem, kteří danou službu potřebují, jejich hlavním cílem je poskytovat veřejně prospěšné služby a služby v obecném zájmu (obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti, politické strany a politické hnutí, nadace a nadační fondy).¹⁰

Obecně prospěšná společnost (dále OPS) se řídí zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. OPS je právnickou osobou, založenou za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, za předem daných a pro všechny uživatele platných podmínek. Může je založit fyzická, právnická osoba i stát. OPS se zakládá sepsáním zakladatelské smlouvy, která musí být podepsána všemi zakladateli a notářsky ověřena. Vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných spol. Od vzniku do 6 měsíců musí vydat statut, kde jsou podrobně vyjádřeny zásady hospodaření. Kromě hlavní činnosti může zřizovat

---

⁷ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

⁸ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

⁹ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

¹⁰ FRIČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

i doplňkovou činnost, nesmí se zúčastnit podnikání jiných osob. Výsledek hospodaření se převádí do rezervního fondu a slouží zejména k úhradě ztrát. OPS musí odděleně sledovat náklady vynaložené na obecně prospěšného cíle, náklady související s doplňkovou činností a náklady související se správou. Mezi zdroje financování patří: dotace z rozpočtů, ze státních fondů, z Evropské unie, dary od fyzických či právnických osob, příjmy z vlastní činnosti nebo z hospodářské činnosti. Obecně prospěšná společnost má tři hlavní orgány. Správní rada musí mít nejméně tři a nejvíce 15 členů a sestavuje výroční závěrku, účetní závěrku, statut a problémy hospodaření. Dozorčí rada je povinná tehdy, pokud zde byl vložen majetek státu, pokud OPS provozuje doplňkovou činnost, nebo když příjmy přesáhly za uplynulý rok 3 mil. Kč. Ředitelem OPS nesmí být člen správní ani dozorčí rady. Zrušit se může buď s likvidací, nebo bez likvidace. V případě zrušení s likvidací je likvidační zůstatek nabízen obci, ve kterém sídlí a pokud obec neprojevuje zájem, je převeden na stát.¹¹

Dalšími organizacemi spadajícími do této skupiny jsou **nadace a nadační fondy**. Řídí se zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Majetek nadace tvoří nadační jmění a ostatní majetek nadace. Nadační fond používá k výkonu svého poslání všechny svůj majetek, nadační jmění nesmí být menší než 500 000,- Kč. Zřizují se písemnou smlouvou uzavřenou mezi zakladateli, zakládací listinou nebo závětí a zapisují se do nadačního rejstříku. Správní rada spravuje majetek nadace nebo nadačního fondu, je to statutární orgán, do její působnosti patří zejména: vydávat statut, rozhodovat o jeho změnách, schvalování rozpočtu, dále schvaluje roční účetní závěrku a výroční zprávu, volí nové členy rady, členy dozorčí rady, popř. revizora, rozhoduje o výši odměn členů organizace, rozhoduje o zvýšení nebo snížení nadačního jmění. Dozorčí rada je kontrolní orgán, zřízen vždy, jestliže nadační majetek nebo jmění je vyšší než 5 mil. Kč, v ostatních případech může být stanovena, pokud tak stanoví nadační listina. Do její působnosti patří kontrolování plnění podmínek pro poskytování organizačních příspěvků a správnost vedení účetnictví, přezkoumává roční účetní závěrku a výroční zprávu, dohlíží, aby činnost nadace, nadačního fondu byla v souladu s platnými právními předpisy ČR, nadační listinou nebo statutem, nejméně 1x ročně podává správní radě zprávu o výsledcích své kontrolní činnosti. Prostředky poskytované nadaci jsou účelově vázány, podléhají kontrole správnosti a účelovosti použití. Oba subjekty – nadace a nadační fond, mají ze zákona povinnost stanovit si v nadační listině nebo statutu limit pro výši nákladů, který souvisí se správou nadace či nadačního fondu. Subjekty nesmí podnikat

---

¹¹ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

vlastním jménem, majetek lze pronajmout, ale nesmí být předmětem prodeje. Zákon o nadacích a nadačních fondech umožňuje veřejnou kontrolu prostřednictvím auditu a povinnost vypracovat výroční zprávu. Výroční zpráva musí obsahovat zejména přehled o majetku a závazcích organizace, obdržených darech, dále musí obsahovat informaci, zda byly dodrženy podmínky pro hospodaření.¹²

Politické strany a politická hnutí se řídí zákonem č. 340/2000 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Strany a hnutí jsou dobrovolná sdružení členů, starších 18-ti let, jsou právnickými osobami a podléhají registraci u Ministerstva vnitra. Návrh na registraci předkládá přípravný výbor a musí ho doložit požadavkem minimálně tisíce lidí na založení strany. Strany a hnutí odpovídají za své závazky celým svým majetkem, členové za závazky strany a hnutí neodpovídají a ani neručí. Zákon v § 19 uvádí, od koho nemohou strany a hnutí přijmout bezúplatné dary a plnění (např. stát, příspěvkové organizace, obce, OPS, atd.). Výsledky finančního hospodaření musí strany a hnutí předložit v určeném termínu Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.¹³

Posledními organizacemi patřícími do této skupiny jsou **registrované církve a náboženské společnosti**. Jsou upravovány zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností. Církve a náboženské společnosti jsou právnickými osobami, které podléhají registraci u Ministerstva kultury, které má současně oznamovací povinnost na statistickém úřadě. Návrh na registraci podává nejméně tříčlenný přípravný orgán, osoby musí být starší 18-ti let, církve a náboženské společnosti musí také mít jména, adresy, rodná čísla a podpisy 300 zletilých osob, které se k ní hlásí. Mezi možné příjmy církví a náboženských společností patří: sbírky, dary fyzických osob, dary právnických osob, nájemné z budov a dotace ze státního rozpočtu. A mezi možné výdaje církví a náboženských společností spadají: mzdy, sociální a zdravotní pojištění, odvod daní, bohoslužebné výdaje, režijní náklady na provoz a opravy památek. Zákon rozeznává dvě možnosti omezení působnosti církví: částečné omezení církve a absolutní omezení církve, neboli její zrušení.¹⁴

Dalším skupinou jsou **veřejnoprávní neziskové organizace**. Do této skupiny patří organizační složky státu a územně samosprávných celků, příspěvkové organizace státu, příspěvková organizace územně samosprávných celků, kraje a obce.

---

¹² RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

¹³ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

¹⁴ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

Organizační složky státu (dále OSS) jsou zřizovány podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Zřizovatelem organizační složky v případě státu je stát (Ministerstva). Jediné neziskové organizace, které nemají právní subjektivitu (nemůžou sami za sebe jednat, nemají žádný majetek, pouze spravují majetek). OSS zřizuje také dva fondy a to fond rezervní a fond kultury a sociálních potřeb. **Organizační složky územně samosprávných celků** (dále OSÚSC) jsou zřizovány zastupitelstvem a o zřízení je vydána zřizovací listina, která musí mít specifické náležitosti: název zřizovatele, sídlo, vymezení účelu, majetku, práva k majetku, vymezení příjmů a výdajů, pravidla podle kterých se vede účetnictví, a dobu na kterou byla zřízena. Organizační složky hospodaří jménem svého zřizovatele a nejsou účetní jednotkou. Zřizovatel jmenuje vedoucího organizační složky, vydává zřizovací listinu (název, sídlo, účel, pro který je zřízena, vymezení majetku zřizovatele, vedení účetnictví, vymezení příjmů a výdajů, doba, pro kterou je OSÚSC zřízena) Organizační složky nezřizují žádné fondy, rozpočet je součástí rozpočtu zřizovatele. Zřizovatel poskytuje provozní zálohy OSÚSC.¹⁵

Příspěvková organizace státu (POS) je právnickou osobou zřizovanou jedním z ústředních orgánů státní správy. Zřizovatel vydává o vzniku zřizovací listinu, vznik oznámí v ústředním věstníku ČR. POS vydává statut, který musí být schválen zřizovatelem, organizační řád, systémový plán atd. Také vytváří tzv. jinou činnost (např. v galerii prodávají publikace o umění), je vytvářená, aby doplňovala hlavní činnost, pokud je ale ztrátová, je zrušena, jsou vykazovány odděleně. POS zřizuje čtyři fondy: rezervní fond, fond kulturních a sociálních potřeb, fond odměn a fond reprodukce majetku.¹⁶

Příspěvkové organizace územně samosprávných celků jsou zřizovány krajem nebo obcemi. Příspěvková organizace je právnickou osobou, o jejímž vzniku vydá zřizovatel zřizovací listinu s vymezením hlavního účelu, předmětu činnosti a označení statutárních orgánů. Organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, kterými jsou: rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních

---

¹⁵ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

¹⁶ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

a sociálních potřeb, dále s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně finančních prostředků ze zahraničí.¹⁷

Kraj je územní společenství občanů, náleží mu právo na samosprávu, které vykonává v rozsahu stanoveném zákonem č. 129/2000 S., o krajích a v souladu s potřebami kraje. Kraj je veřejnoprávní korporací a může v právních vztazích vystupovat svým jménem a také nese odpovědnost z těchto vztahů, má vlastní majetek a hospodaří s ním samostatně. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a svých občanů, tj. fyzických osob, které jsou státními občany ČR a jsou přihlášení k trvalému pobytu v některé obci. Kraj působí v rámci samostatné a přenesené působnosti. Do samostatné působnosti kraje, ve které vystupuje jako samostatná korporace, patří zejména: předkládání zákonů Poslanecké sněmovně, zřizování a rušení organizačních složek a příspěvkových organizací kraje a schvalování rozpočtu kraje. Do přenesené působnosti kraje patří výkon státní správy, na jejíž zajištění dostává příspěvek ze státního rozpočtu. Kraj je spravován zastupitelstvem, výkon funkce člena zastupitelstva se považuje za výkon veřejné funkce. Dalšími orgány kraje jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad.¹⁸

Základním územním samosprávným celkem je **obec**. Týká se jich zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec je základním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce. je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec je reprezentována různými orgány, orgány obce, organizačními útvary – odbory. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Každá obec má svůj název, ke změně názvu dává souhlas Ministerstvo vnitra ČR. Obec je reprezentantem veřejných zájmů a je samostatným ekonomickým subjektem. Obec stejně jako kraj vykonává samostatnou a přenesenou působnost. Samostatnou působností, chápeme ty samosprávné činnosti – princip samosprávnosti: právo obce rozhodovat o tom, jak nakládat se svým majetkem, rozhodovat v mezích zákona o tom, jaké vyhlášky budou platit, jakými principy se občané té obce musí řídit. Přenesená působnost se u obcí dělí na: základní rozsah přenesené působnosti, na přenesenou působnost II. stupně (pověřené obecní úřady) a přenesená působnost III. stupně (obce s rozšířenou působností). Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, obecní úřad a starosta. Zastupitelstvo

---

¹⁷ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

¹⁸ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

obce rozhoduje a schvaluje program územního obvodu obce, rozpočet a závěrečný účet, zřizuje a ruší neziskové organizace, vydává obecně závazné vyhlášky, apod. Výkonným orgánem je rada obce, jejímž členy jsou starosta, místostarosta a další členové rady.¹⁹

2.4 Neziskové organizace v sociálních službách

Některé neziskové organizace jsou zřizovány, aby zajistily určité sociální služby pro občany. Mezi tyto služby patří azylové domy, dětské domovy, domy na půl cesty, chráněné bydlení, chráněné dílny, kojenecké ústavy, linka bezpečí apod.

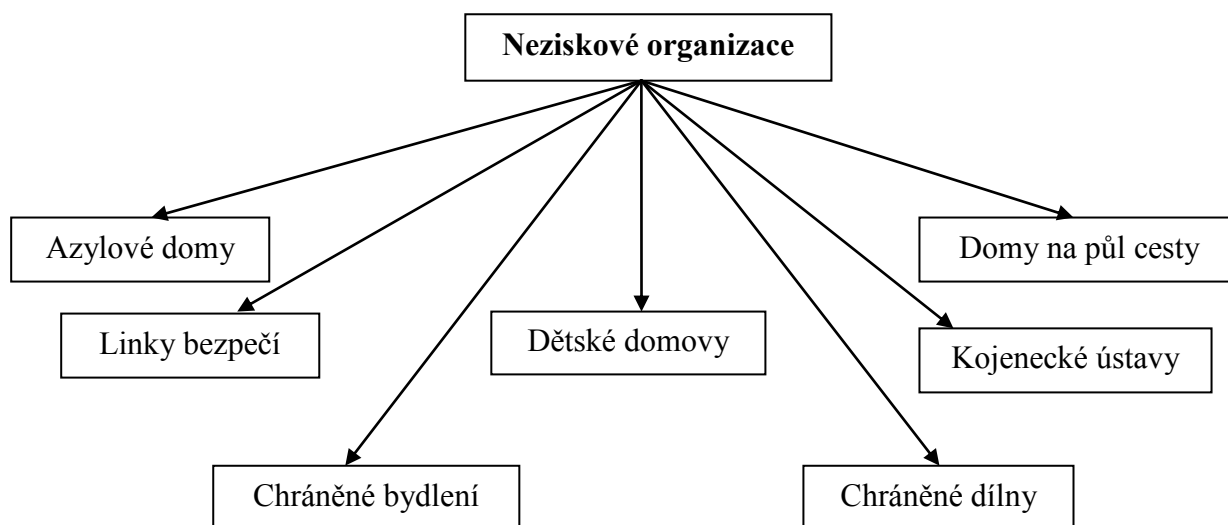
Základní cíl zákona o sociálních službách je zajistit lidem v nepříznivé sociální situaci pomoc a podporu prostřednictvím sociálních služeb a stanovit pravidla pro jejich poskytování. V případech, kdy se občan ocitne v situaci, kdy není schopen sám, svým úsilím a přičiněním ani s pomocí rodiny základní potřeby zabezpečit, jsou již dnes instituty sociální pomoci připraveny napomoci mu při řešení jeho životní situace. Při poskytování sociální pomoci se vychází zejména ze zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, který stanoví hranici hmotné nouze a přiznává občanu, který se nachází pod touto hranicí, právo na pomoc. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, stanoví podmínky pro vznik nároku na poskytnutí dávky za podmínek nízkého příjmu, nemajetnosti, spolupráce s příslušnými orgány a snahy se z této situace vlastním přičiněním dostat.²⁰

---

¹⁹ RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

²⁰ PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: Aspi, 2003. 152 s. ISBN 80-86395-69-3.

Obr. č.: 2.3: Přehled neziskových organizací v sociálních službách

Zdroj: Vlastní zpracování

Azylový dům je zařízení, které slouží pro práci s lidmi bez přístřeší a lidem v nouzi a nabízí jim potřebnou pomoc. Klienty azylových domů jsou lidé, kteří z různých důvodů ztratili nebo opustili svůj domov, byt, ubytování, neumějí vyřešit komplikované problémy s tím spojené a hledají nebo přijímají pomoc azylového domu. Azylové domy představují komplex služeb poskytujících individuální, důstojnou, nepřetržitou a koncepční pomoc osobám, které se ocitnou v krizové situaci. Plní funkci reintegračního zařízení, které zachycuje, ubytovává a za pomoci širší spolupráce pomáhá hledat další uplatnění či zakotvení pro lidi bez přístřeší a pro lidi v nouzi. Toto zařízení je určeno pro muže, ženy a matky s dětmi, převážně pro ty, kteří mají občanství ČR. Dále pomáhá, dle svých možností všem, kteří se na azylový dům obrátí. Nejedná se ovšem o běžnou ubytovnu, ani o noclehárnu. Azylový dům rovněž nesupluje funkci jiných ústavů (záchytná stanice, psychiatrická léčebna, dětský domov, domov důchodců, zdravotnické zařízení apod.)

Dětský domov zajišťuje nezletilým osobám ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo ochranné výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči. Může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy. Děti se zde připravují na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let. Činnost dětských domovů se řídí zákonem č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, o změně

dalších zákonů, zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a prováděcími předpisy k nim.

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

Chráněné bydlení je komplexní residenční služba, která poskytuje klientům podle jejich individuálních potřeb takovou podporu, aby mohli v maximální míře vést běžný způsob života. Klienty chráněného bydlení mohou být lidé, kteří jsou v důsledku nemoci nebo postižení dlouhodobě či trvale znevýhodněni. Kromě ubytování, pomoci při zajištění chodu domácnosti zajišťuje kontakt se společností, obecné poradenství a pomoc při prosazování práv a zájmů.

Chráněné dílny pomáhají občanům, kteří mají ztíženou možnost - případně se vůbec nemohou - uplatnit na trhu práce, poskytují chráněné dílny pracovní a společenské uplatnění formou pracovní činnosti. Kromě pracovně-rehabilitačních služeb poskytují poradenství, terapeutické, výchovné, vzdělávací, aktivační služby.

Kojenecký ústav je zdravotnické zařízení, které poskytuje komplexní péči dětem od narození do tří let věku v sociální a zdravotně sociální tísní. Přijímáme děti, které nemohou ze závažných důvodů vyrůstat ve vlastní rodině, o něž se vlastní rodiče nemohou, nechtějí či nedokáží postarat.

Linka bezpečí je bezplatná telefonická linka krizové pomoci pro děti a mladistvé. Je v provozu 24 hodin denně po celý rok a je dostupná z celé České republiky zdarma jak z pevné linky, tak i z mobilních telefonů. Linka bezpečí ctí zásadu anonymity klienta a tak, pokud klienti sami nechtějí, nemusí nám sdělovat své osobní údaje. Posláním Linky bezpečí je poskytovat telefonickou krizovou pomoc a poradenství dětem a mladistvým, kteří se nacházejí v tíživé životní situaci takového rozměru, že ji nemohou nebo nedokážou zvládnout vlastními silami. Linka bezpečí pomáhá dětem a dospívajícím řešit těžké životní situace. Slouží především těm, kteří si nevědí rady se svými problémy, cítí se ohroženi, osamělí, zrazení, zmatení a z nejrůznějších důvodů se nechtějí nebo nemohou svěřit někomu ze svého okolí. Přesto však potřebují pochopení, podporu, důvěru a zároveň kvalifikovanou

radu a pomoc. Dětem a mladistvým je dáván dostatečný prostor k tomu, aby mohli hovořit s konzultantem o své situaci a dospět společně k nějakému možnému řešení.

3 Analýza činnosti a hospodaření obecně prospěšné společnosti

Ve třetí kapitole se zabývám činností a organizační strukturou obecně prospěšné společnosti. Popisuji škálu služeb, které azylový dům nabízí. V další podkapitole postupně pomocí grafů objasňuji využití jednotlivých sociálních služeb v letech 2004 – 2008. Také uvedu kolik osob, vyhledalo pomoc u jednotlivých služeb.

Pomocí grafů a tabulek popisuji i hospodaření Azylového domu pro matky s dětmi o.p.s. Vsetín v letech 2004 – 2008. A také s jakými finančními prostředky azylový dům v těchto letech hospodařil.

3.1 Činnost a organizační struktura Azylového domu

Celý název obecně prospěšné společnosti, kterou jsem si vybrala pro svou bakalářskou práci je: Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s. Vsetín (dále jen azylový dům). Azylový dům ve Vsetíně poskytuje následující služby: pomoc ženám, dětem a matkám s dětmi v nouzi, provozuje azylový dům určený pro ženy a matky s dětmi, provozuje krizové lůžka pro ženy a děti vyžadující okamžitou pomoc, poskytuje intervence občanům v tíživé životní situaci. Svým klientkám nabízí možnost okamžitého a bezplatného rozhovoru o problému s nabídkou dalšího řešení, krizové ubytování na dobu 14 dnů, dlouhodobější pobyty, bezplatnou pomoc v sociálně-právních problémech, přímý kontakt na psychologa, kontakt na jiná pracoviště a také další služby dle domluvy a potřeb klienta. V následující tabulce (3.1) jsou uvedeny sazby za ubytování a stravu.

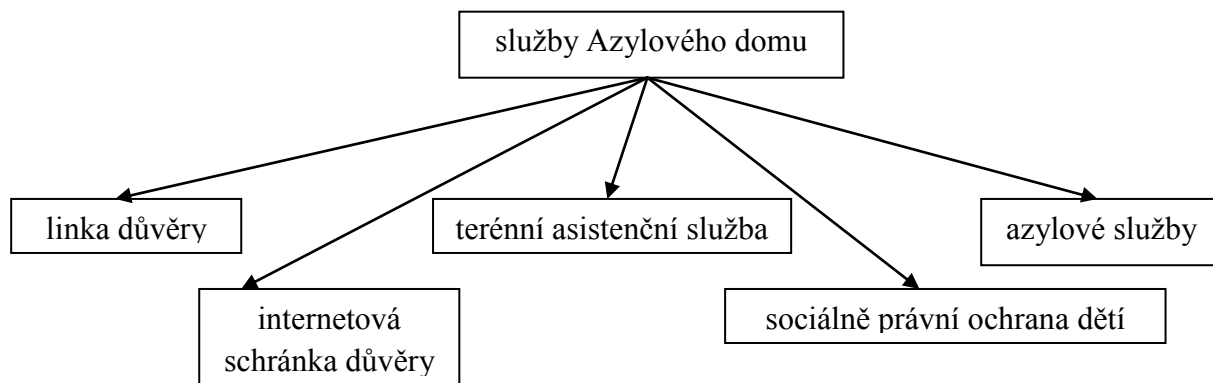
Tabulka č. 3.1: Ceník služeb azylového domu

typ pobytu	žena	matka s dětmi	dítě (SPOD)
krizový (do 14 dní)	30,- Kč/den	20,- Kč/den	20,- Kč/den
azylový (do 4 měsíců)	70,- Kč/den	matka 50,- Kč/den každé dítě 25,- Kč/den	----
prodloužený azylový (od 4 do 6 měsíců)	90,- Kč/den	matka 60,- Kč/den každé dítě 30,- Kč/den	----
hlavní jídlo	39,- Kč/den	39,- Kč/den	39,- Kč/den
celodenní strava	----	----	140,- Kč/den

Zdroj: www.azylovydum.cz, vlastní zpracování

Mezi její hlavní činnosti patří: linka důvěry, schránka důvěry, terénní asistenční služba, sociálně právní ochrana dětí a azylové služby. Azylový dům má také řadu projektů, které jsou financované z Evropského sociálního fondu nebo z nadací, které spolupracují s azylovým domem.²¹

Obr. č. 3.1: Přehled činností azylového domu

Zdroj: Vlastní zpracování

Linka důvěry má nepřetržitý provoz, to znamená, že klienti se dovolají 24 hodin denně. Zajišťuje pomoc při řešení krizových a nepříznivých životních situací, zprostředkování kontaktů na jiná odborná pracoviště (psycholog, krizové centrum, atd.). Hovory na tuto linku jsou důvěrné, mají k nim přístup pouze zaměstnanci Linky důvěry a volající zůstává v anonymitě. Podobnou variantou je také **internetová schránka důvěry**. Je určena pro osoby, které se raději vyjadřují písemně. Pro některé klienty je jednodušší, napsat svůj problém na papír, než o něm s někým hovořit.

Terénní asistenční služba je poskytována rodinám, které jsou ohroženy sociálním vyloučením ze společnosti a to na území obce s rozšířenou působností Vsetín, Zlín a Holešov. Sociální pracovník v takových to rodinách vykonává velkou škálu činností. Může zajišťovat školní docházku a pomáhat dětem s přípravou na vyučování. Tato služba spočívá v tom, že motivuje rodiče k zajištění pravidelné školní docházky, učebních pomůcek, úhrady stravy a jiných poplatků, které souvisí se školní docházkou. Společně s rodiči stanoví pravidla přípravy na školní docházku, nebo také může zajistit doučování pro dítě. Další službou je pomoc a motivace rodičů při uplatnění na trhu práce. V tomto případě spolupracuje sociální pracovník s Úřadem práce ve Vsetíně, obecními úřady a zaměstnavateli, motivuje členy rodiny ke zvyšování kvalifikace a aktivnímu hledání nového pracovního místa. Sociální pracovník také může pomáhat se zajištěním zdravotnické péče. Rodiče jsou motivováni

²¹ Výroční zpráva Azylového domu (2008)

především k pravidelným návštěvám dětského a odborného lékaře, k zajištění pravidelných očkování a preventivních prohlídek dětí.

V rámci pověření k výkonu **sociálně-právní ochrany dětí** vykonává azylový dům rozmanitou škálu činností. Mezi nejdůležitější činnost patří zejména pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů. Tato služba zahrnuje individuální pomoc ubytovaným klientkám v azylovém domě, jedná se o pomoc při nácviku vedení domácnosti, péče o děti, plnění školních povinností a podobně. Další službou je pořádání přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu. A posledním prvkem sociálně-právní ochrany dětí je zřizování a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Do této činnosti spadá realizace besed pro žáky druhého stupně. Tyto debaty jsou tématicky zaměřeny na domácí násilí, soužití v rodině, rodičovskou zodpovědnost, činnost azylových domů, krizových center a linek důvěry. Tato činnost zahrnuje rychlou a účinnou pomoc dětem, které jsou akutně ohroženy v důsledku nedostatečné péče ze strany rodičů. Dětem je v azylovém domě zajištěno ubytování, ošacení, stravování, zdravotnická péče, poradenství a emoční podpora.

Azylový dům uskutečňuje i velkou škálu programů. V letech 2007 – 2009 jich bylo celkem šest. V roce 2010 azylový dům realizuje v průběhu roku dohromady čtyři projekty.

V roce 2007 byl realizován pouze jeden program. Měl název „Rodina spolu“ a cílovou skupinou tohoto projektu jsou sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené rodiny s dětmi, které se potýkají s problémy jako jsou: nefungující rodinné vztahy, nevhodné výchovné prostředí pro děti, kritický nedostatek hmotného zabezpečení, nedostatečná hygiena a zdravotnická péče. Cílem projektu je prostřednictvím osvěty, motivace, vzdělávání a aktivizace podpořit funkčnost rodin v cílové skupině a zachovat rodiny jako součást přirozeného prostředí společnosti.²² Tento projekt byl realizován díky Nadaci Terezy Maxové.

Dva programy byly realizovány v roce 2008. Prvním byl projekt s názvem „Všude dobře – doma nejhůř“. Jeho hlavním cílem je pomocí přednášek, kampaní a besed upozornit v regionu Vsetínska na problematiku domácího násilí, představit veřejnosti druhy a formy domácího násilí, nabourat ve společnosti zakořeněné mýty a poskytnout obětem nebo možným obětem domácího násilí praktické informace o možnosti pomoci a řešení jejich situace.²³ Tento projekt byl finančně podpořen Nadačním fondem Slovak – Czech Women's Fund. Projekt

---

²²Oficiální stránky organizace Azylový dům pro ženy a matky s dětmi[on-line].[cit. 17.4.2010]. Dostupný z [www: http://www.azylovydum.cz/projekty/ukoncene/2007/rodina_spolu](http://www.azylovydum.cz/projekty/ukoncene/2007/rodina_spolu)

²³Oficiální stránky organizace Azylový dům pro ženy a matky s dětmi[on-line].[cit. 17.4.2010]. Dostupný z [www: http://www.azylovydum.cz/projekty/ukoncene/nova_stranka/mjuziktohelp](http://www.azylovydum.cz/projekty/ukoncene/nova_stranka/mjuziktohelp)

„Dny pro rodinu“ se zaměřuje na posílení soudržnosti vztahů a podporu harmonického prostředí v rodinách, které nejsou schopny vlastními silami zabezpečit podmínky pro bezpečný vývoj dětí.

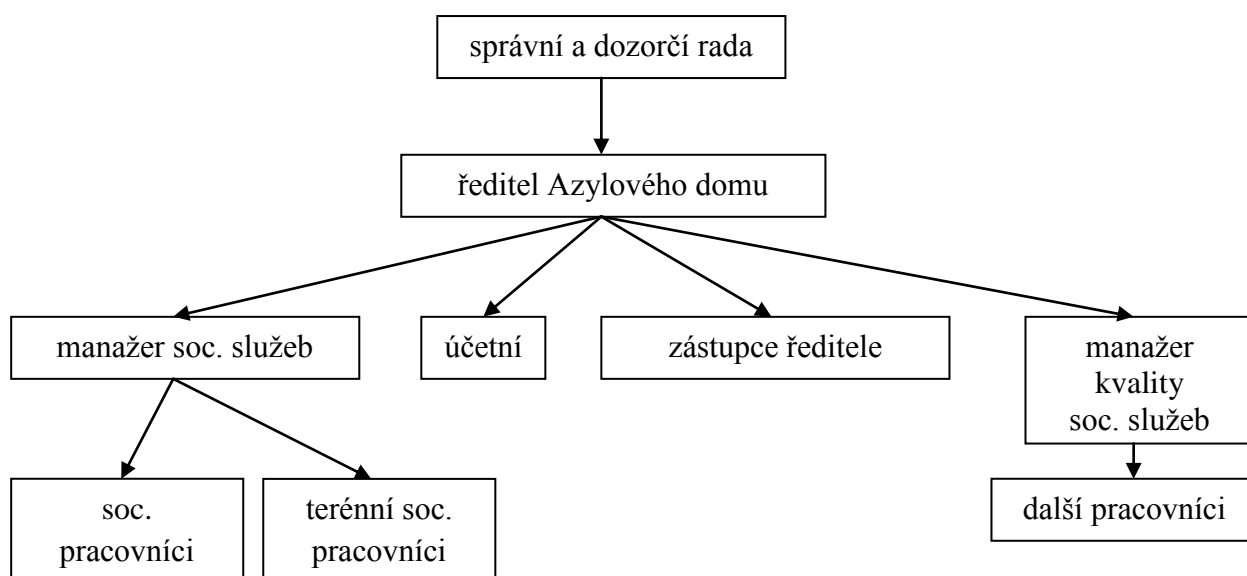
V roce 2009 se v azylovém domě uskutečnily hned tři programy. Jedním z nich byla „Rekonstrukce a vybavení kuchyně o obnovení vybavení pokojů sloužícím ubytovaným klientům“. Cílem bylo rekonstrukce a vybavení kuchyně a obnovení nevyhovujícího vybavení v jednotlivých pokojích. Projekt byl podpořen Nadačním fondem J&T. Dalším stavebním projektem bylo „Rozšíření kapacity Azylového domu pro ženy a matky s dětmi“. Hlavní aktivitou projektu je vytvoření nového samostatného pokoje pomocí vnitřních úprav interiérů budovy azylového domu. Projekt byl podpořen Výborem dobré vůle – Nadace Olgy Havlové a městem Vsetín. Posledním projektem, který byl v tomto roce realizován je program „Mjuzik to help“. Azylový dům za pomoci sponzorů zrealizoval hudební odpoledne ve Vsetíně.

V současné době v azylovém domě probíhají dva **programy financované z Evropského sociálního fondu**. První z nich má název „Máma v práci“. Jeho cílem je zvýšení informovanosti rodin v oblasti zaměstnanosti a pracovního uplatnění, zvýšení míry sebehodnocení a rozvoj osobnosti, posílení kompetencí jednotlivých členů rodin při hledání pracovního uplatnění, posílení dovedností a schopností sebeprezentace a obnova nebo získání pracovních návyků. Cílovou skupinou tohoto projektu jsou osoby, které pečují o závislého člena rodiny. Druhý projekt je nazvaný „Rodina není překážka“ a jeho realizace bude trvat až do srpna roku 2011. Cílem je posilování spolupráce a vytváření partnerství mezi organizacemi zabývajícími se pomocí a aktivitami pro rodinu, pozitivní ovlivňování veřejného mínění o rovných příležitostech mužů a žen na trhu práce, upevňování pozic jednotlivých členů rodin na trhu práce a otevření veřejné diskuse o tématech rovných příležitostí a sladění rodinného a pracovního života.

Aktuální jsou také dva další programy, které už ovšem nejsou financované z Evropského sociálního fondu, ale z různých nadací. Mezi tyto programy patří projekt „Vážka“ a „Zahrada v azylovém domě“. Hlavním cílem projektu „Vážka“ je vybudovat centrum pro děti, které vyžadují okamžitou pomoc. Prostřednictvím tohoto centra by měl být umožněn, ohroženým dětem návrat do jejich biologické rodiny nebo jim zajistit náhradní rodinnou péči. Projekt je financován Nadací O₂. Druhý program povede ke zlepšení technického stavu zahrady u Azylového domu a po realizaci bude zahrada sloužit pro setkávání klientů se svými rodinami a také jako dětské hřiště. Financování se ujala Nadace Děti-kultura-sport.

Azylový dům má 30 zaměstnanců, kteří vykonávají činnosti od manažerských postů až po terénní sociální pracovníky. Ředitelem domu je pan Michal Trčálek, který tuto funkci vykonává od založení Azylového domu, takže 8 let. Azylový dům má k dispozici 6 sociálních pracovníků, 13 terénních sociálních pracovníků, kteří působí na Vsetíně, ve Zlíně a v Holešově. Mezi další patří pracovníky projektu Evropského sociálního fondu, tito lidé mají na starost různé programy financované z Evropské unie. Azylový dům má také správní a dozorčí radu. Obě rady jsou tříčlenné a jejich členové nejsou zaměstnanci azylového domu. Organizační struktura je popsána v obr. 3.1.²⁴

Obr. č. 3.2 : Organizační struktura zaměstnanců

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2008), vlastní zpracování

3.2 Využití služeb azylového domu

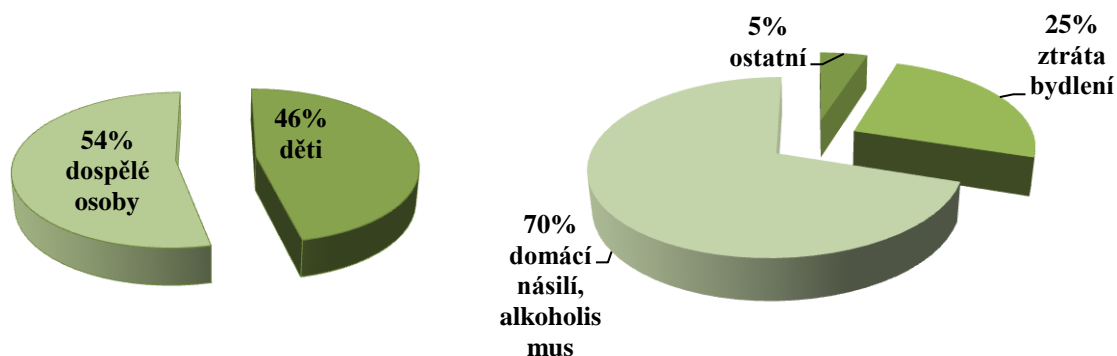
V této podkapitole se zabývám rozdělením ubytovaných osob v azylovém domě a také využívám jednotlivých služeb. Dále pomocí grafů popisuji odkud azylový dům bere peníze na financování.

V roce 2004 bylo v azylovém domě ubytováno celkem 56 osob. S žádostí o pomoc s řešením špatné situace se na azylový dům obrátilo 75 osob. Linka důvěry byla také dobře využívána, bylo vyřešeno 651 žádostí o pomoc a prostřednictvím internetu pracovníci azylovému domu

²⁴ Výroční zpráva Azylového domu (2008)

pomohli 132 lidem. Jiný pohled na využití služeb azylového domu je vidět v následujícím grafu č. 3.1.

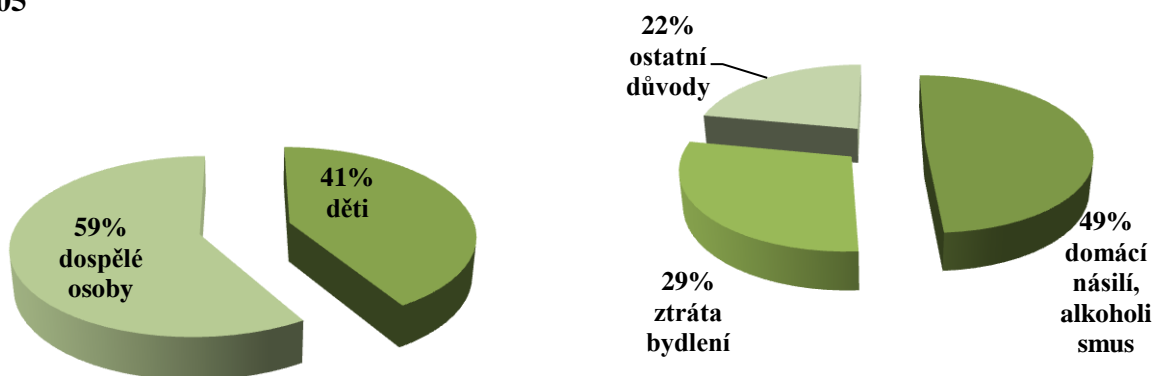
Graf č. 3.1 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2004

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2004), vlastní zpracování

Graf č. 3.2 ukazuje stav v roce 2005, kdy azylový dům ubytoval o dvě osoby více, než v roce předešlém a to 58 osob. Linka důvěry byla také více využívána než v roce 2004 a se svými problémy se sociálním pracovníkům svěřilo 730 lidí. O osobní konzultaci tíživé životní situace požádalo 89 osob a do internetové schránky důvěry napsalo 188 osob.

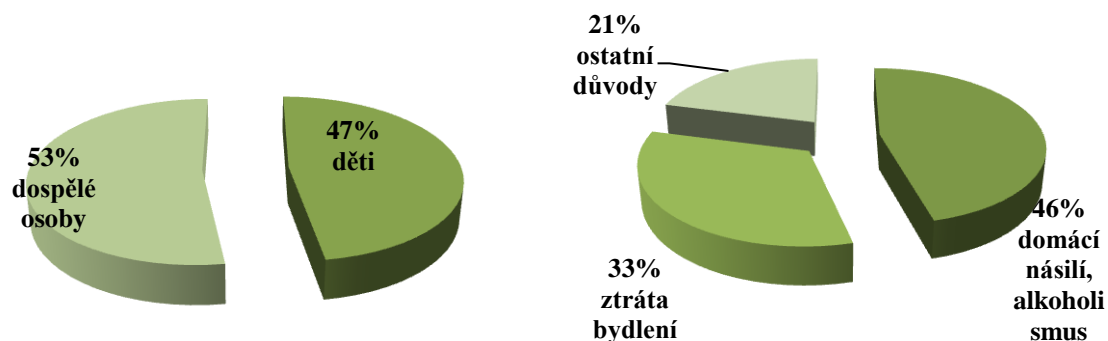
Graf č. 3.2 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2005

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2005), vlastní zpracování

Roku 2006 byl azylový dům nejméně využíváný ve sledovaném období. S žádostí o ubytování se na azylový dům obrátilo 42 osob. Linka i schránka důvěry byly využívány, dohromady tyto dvě služby využilo 902 lidí. Své problémy přišlo osobně vyřešit 26 osob. Strukturu ubytovaných osob popisuje graf č. 3.3.

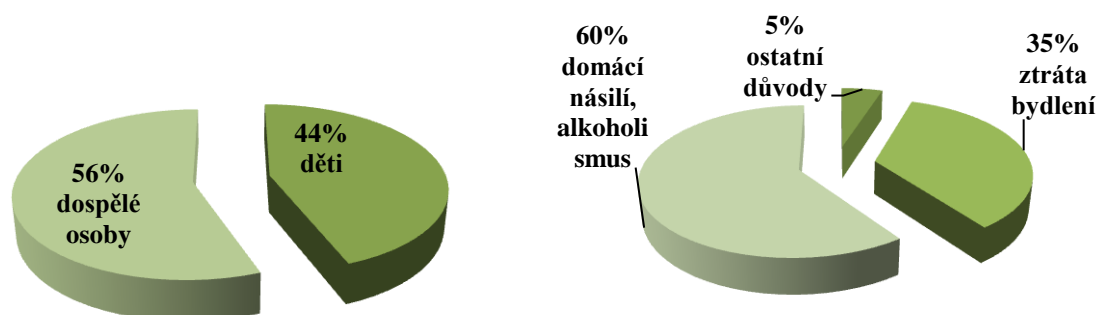
Graf č. 3.3 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2006

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2006), vlastní zpracování

V roce 2007 požádalo 43 osob o možnost se ubytovat v azylovém domě. Osobně se svými problémy azylový dům navštívilo 34 klientů a na linku důvěry volalo 557 osob. Internetovou schránku využilo 132 lidí. V grafu č. 3.4 jde vidět podrobné rozdělení ubytovaných osob a druh problematiky.

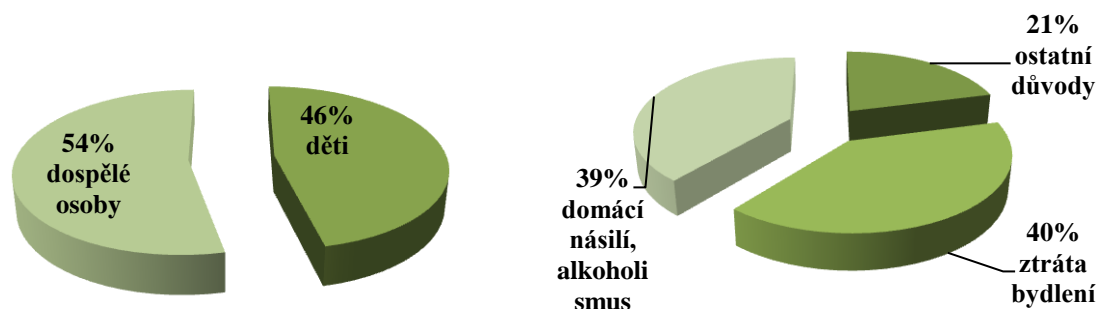
Graf č. 3.4 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2007

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2007), vlastní zpracování

Rok 2008 byl, co se týče ubytovaných klientů stejný jako rok 2007, tzn. 43 osob (graf č. 3.5), ale linka důvěry byla v tomto roce velice vytížená. Lince důvěry se svým problémem svěřilo 1001 klientů a do internetové schránky napsalo 170 osob. K osobní konzultaci přišlo 16 osob (graf 3.5).

Graf č. 3.5 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2008

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2008) vlastní zpracování

3.3 Hospodaření azylového domu

Tabulky s výkazy zisku a ztrát, zobrazují hospodaření azylového domu v letech 2004 - 2008. Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů je přehledně zobrazeno v grafech za jednotlivé roky.

Azylový dům skončil v roce 2004 kladným hospodářským výsledkem ve výši 25.000,- Kč. V následující tabulce č.3.2, která zobrazuje výkaz zisku a ztrát v tomto roce a jde vidět jak detailně azylový dům hospodařil.

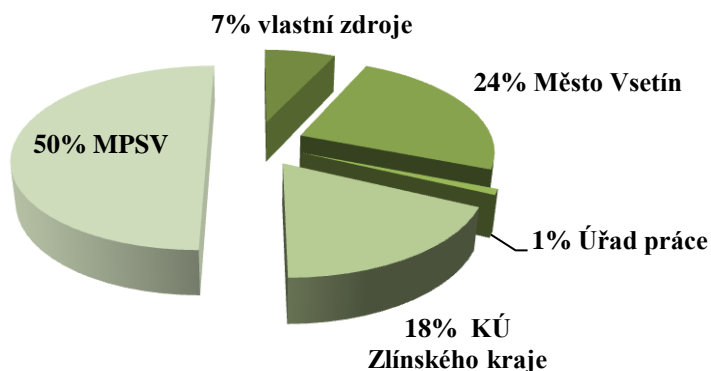
Tabulka č. 3.2 : Výkaz zisku a ztrát roku 2004 (v tis. Kč)

Náklady		Výnosy	
spotřebované nákupy	100	tržby za vlastní výkony	136
spotřeba materiálu	56	tržby z prodeje služeb	136
spotřeba energie	44	tržby z prodeje majetku	7
služby celkem	318	tržby z prodeje materiálu	7
opravy a udržování	4	výnosy z krát. fin. majetku	0
cestovné	15	provozní dotace	1857
náklady na reprezentaci	298	výnosy celkem	2000
osobní náklady	1557		
mzdové náklady	1151		
zákonné sociální pojištění	385		
zákonné sociální náklady	21		
náklady celkem	1975	ZISK	25

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2004), vlastní zpracování

Na finančních zdrojích v roce 2004 se nejvíce podílelo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV), velkou částí přispělo Město Vsetín a Krajský úřad Zlínského kraje (dále jen KÚ Zlínského kraje). Údaje jsou zobrazeny v grafu č. 3.6.

Graf č. 3.6 : Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2004)

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2004), vlastní zpracování

Také v roce 2005 byl azylový dům v kladném hospodářském výsledku a to 1.000,- Kč. Výkaz zisku a ztrát, který je zobrazen v tabulce č. 3.3, nám ukáže více.

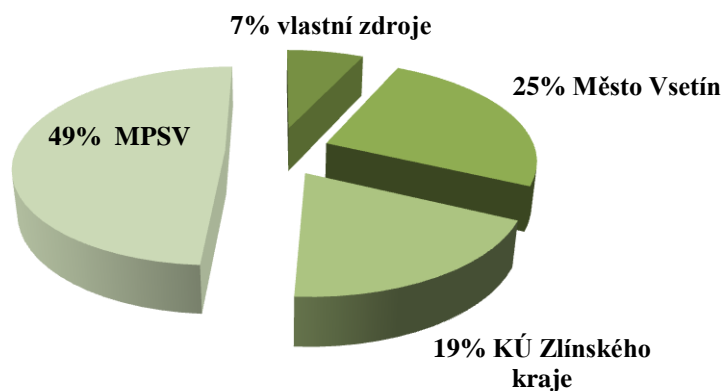
Tabulka č. 3.3 : Výkaz zisku a ztrát roku 2005 (v tis. Kč)

Náklady		Výnosy	
spotřebované nákupy	142	tržby za vlastní výkony	130
spotřeba materiálu	42	tržby z prodeje služeb	130
spotřeba energie	100	tržby z prodeje majetku	20
služby celkem	307	tržby z prodeje materiálu	20
opravy a udržování	3	výnosy z krát. fin. majetku	0
cestovné	4	provozní dotace	1900
ostatní služby	300	výnosy celkem	2050
osobní náklady	1600		
mzdové náklady	1170		
zákonné sociální pojištění	407		
zákonné sociální náklady	23		
náklady celkem	2049	ZISK	1

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2005), vlastní zpracování

Graf č. 3.7 opět zobrazuje rozdělení finančních prostředků, tentokrát v roce 2005. Ministerstvo práce a sociálních věcí znovu přispívalo největšími částkami.

Graf č. 3.7 : Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2005)

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2005), vlastní zpracování

Hospodářský výsledek v roce 2006 byl poprvé záporný a to ve výši 177.000,- Kč. V tabulce č. 3.4 pomocí výkazu zisku a ztrát je tento záporný výsledek zřetelný.

Tabulka č. 3.4 : Výkaz zisku a ztrát roku 2006 (v tis. Kč)

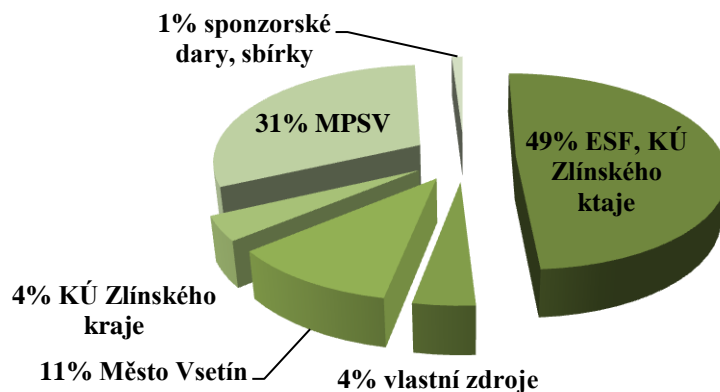
Náklady		Výnosy	
spotřebované nákupy	456	tržby za vlastní výkony	209
spotřeba materiálu	204	tržby z prodeje služeb	209
spotřeba energie	252	tržby z prodeje majetku	2
služby celkem	313	tržby z prodeje materiálu	1
opravy a udržování	8	výnosy z krát. fin. majetku	1
cestovné	9	provozní dotace	2547
ostatní služby	296	výnosy celkem	2758
osobní náklady	2166		
mzdové náklady	1523		
zákonné sociální pojištění	494		
zákonné sociální náklady	31		
náklady celkem	2935	ZTRÁTA	177

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2006), vlastní zpracování

V roce 2006 přispěl největším podílem financí Evropský sociální fond (dále jen ESF) ve spolupráci s Krajským úřadem Zlínského kraje. V grafu č.3.8, je tato skutečnost zobrazena.

Graf č. 3.8 : Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2006)

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2006), vlastní zpracování

V roce 2007 byl výsledek hospodaření záporný jako v roce 2006 a to ve výši 65.000,- Kč. Tabulka č. 3.5, zobrazuje výkaz zisku a ztrát pro tento rok.

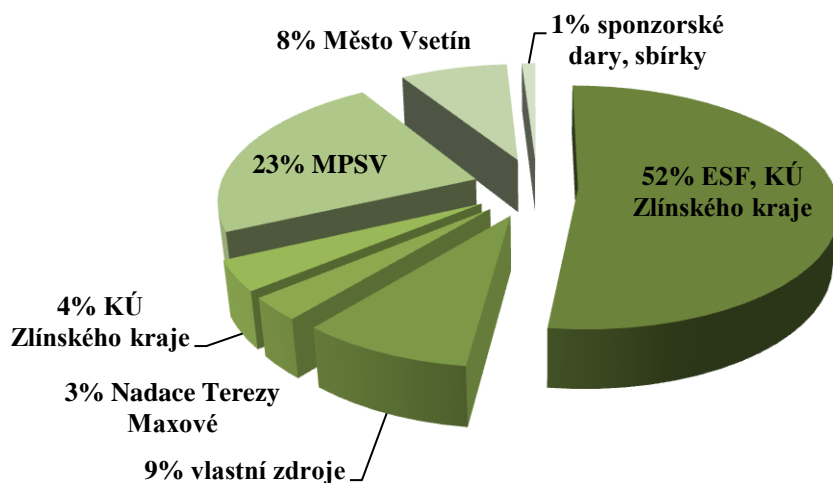
Tabulka č. 3.5 : Výkaz zisku a ztrát roku 2007 (v tis. Kč)

Náklady		Výnosy	
spotřebované nákupy	526	tržby za vlastní výkony	471
spotřeba materiálu	207	tržby z prodeje služeb	471
spotřeba energie	319	tržby z prodeje majetku	5
služby celkem	353	tržby z prodeje materiálu	1
opravy a udržování	2	výnosy z krát. fin. majetku	4
cestovné	69	provozní dotace	4799
ostatní služby	282	výnosy celkem	5275
osobní náklady	4461		
mzdové náklady	3190		
zákonné sociální pojištění	1227		
zákonné sociální náklady	44		
náklady celkem	5340	ZTRÁTA	65

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2007), vlastní zpracování

Nadace Terezy Maxové v roce 2007 přispěla významnou částkou na provoz azylového domu. Ale nejvyšší částkou přispěl opět Evropský sociální fond a Krajský úřad Zlínského kraje (graf č. 3.9).

Graf č. 3.9 : Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2007)

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2007), vlastní zpracování

V posledním roce, který sleduji a to roce 2008 byl už hospodářský výsledek opět kladný. Výnosy převažovaly nad náklady ve výši 81.000,- Kč (tab. č. 3.5).

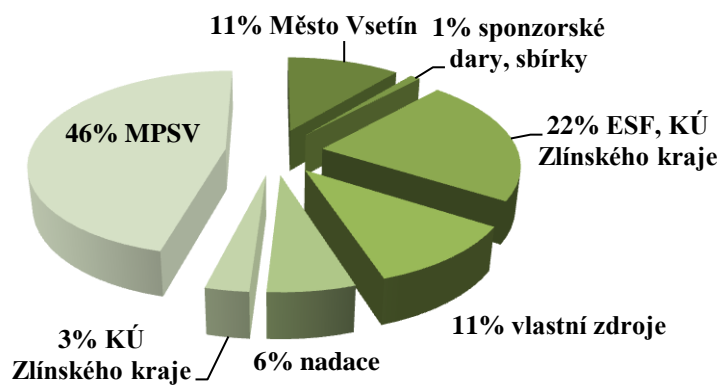
Tabulka č. 3.6 : Výkaz zisku a ztrát roku 2008 (v tis. Kč)

Náklady		Výnosy	
spotřebované nákupy	659	tržby za vlastní výkony	622
spotřeba materiálu	281	tržby z prodeje služeb	622
spotřeba energie	378	tržby z prodeje majetku	0
služby celkem	345	ostatní výnosy	116
opravy a udržování	3	jiné ostatní výnosy	116
cestovné	82	provozní dotace	4830
ostatní služby	260	výnosy celkem	5568
osobní náklady	4482		
mzdové náklady	3188		
zákonné sociální pojištění	1039		
zákonné sociální náklady	255		
náklady celkem	5487	ZISK	81

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2008), vlastní zpracování

V roce 2008, mělo největší podíl na financování Ministerstvo práce a sociálních věcí, Evropský sociální fond už nepřispíval takovými částkami jak v předešlých letech. Graf č. 3.10 dopodrobna ukazuje tento stav.

Graf č. 3.10 : Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2008)

Zdroj: Výroční zpráva Azylového domu (2008), vlastní zpracování

4 Zhodnocení činnosti a hospodaření obecně prospěšné organizace

V první části této kapitoly popisují využití sociálních služeb Azylového domu ve Vsetíně. Pomocí grafů ukážu vývoj využitelnosti služeb jako: ubytování žen a matek s dětmi, linky důvěry, internetové schránky důvěry a sociálně-aktivizačních služeb.

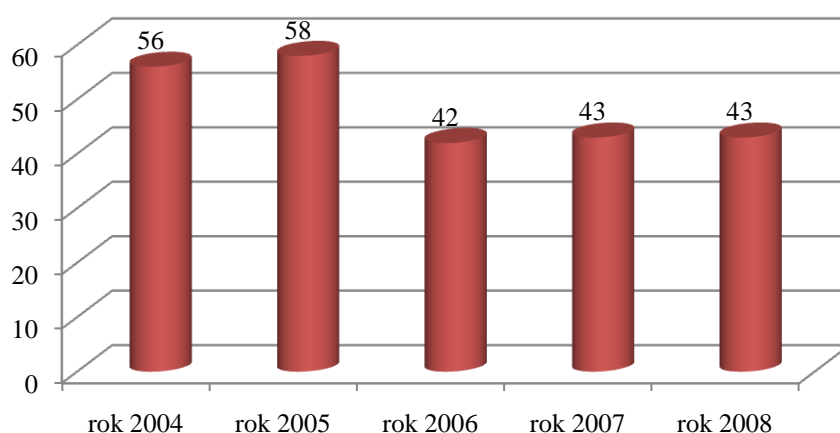
Druhá podkapitola je věnována hospodaření azylového domu. Zabývám se vývojem jednotlivých položek výkazu zisku a ztrát a snažím se zdůvodnit jejich vývoj v mnou sledovaném období. Hodnotím hospodářské výsledky a pokusím se uvést důvody jeho změn v jednotlivých letech.

4.1 Zhodnocení činnosti azylového domu

Azylový dům v mnou sledovaných letech vykazuje velkou využitelnost svých služeb. Je to jediná sociální služba tohoto charakteru ve Zlínském kraji. V kraji se dále nachází pouze Azylový dům pro muže a to v Kroměříži. Azylový dům ve Vsetíně funguje pro ženy z celého kraje, ale přednostně přijímá ženy ze Vsetína a blízkého okolí.

Hlavní činnost azylového domu je určité poskytování střechy nad hlavou ženám a matkám s dětmi. Využití **ubytovacích služeb** azylového popisuje graf č. 4.1. Z grafu je patrné, že počet ubytovaných klientů v roce 2006 klesl a v letech 2007 a 2008 je na stejné úrovni. I když se zdá, že počet ubytovaných klientů je nízký, tak je ubytovací kapacita z velké části využívána. Azylový dům pomohl většině svým klientům „odrazit“ se ode dna a ti jsou znovu schopni vést plnohodnotný život.

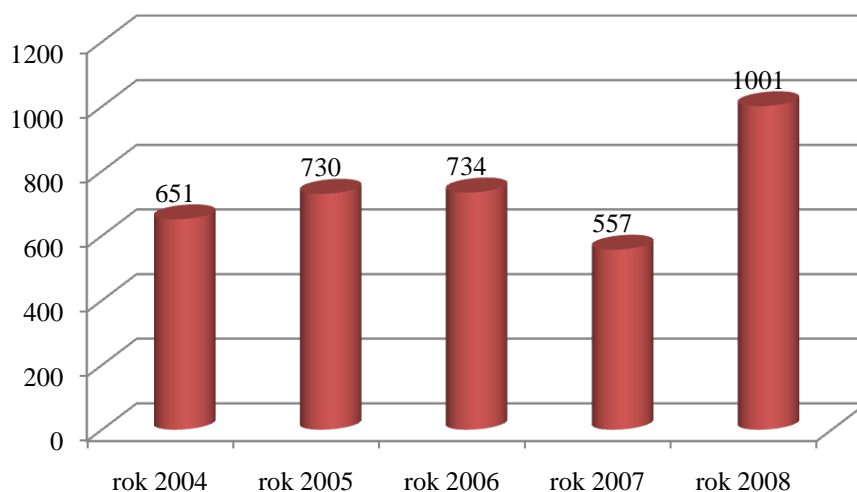
Graf č. 4.1: Využití ubytovacích služeb azylového domu (počet klientů)

Zdroj: Vlastní zpracování

Linku důvěry azylového domu, až na výjimku v roce 2007 využívá rok od roku více osob (graf č. 4.2). Nejvíce osob se na telefonickou službu obrátilo v roce 2008 a to 1001 lidí. Podle předběžných informací za rok 2009 počet telefonátů na linku důvěry ještě roste.

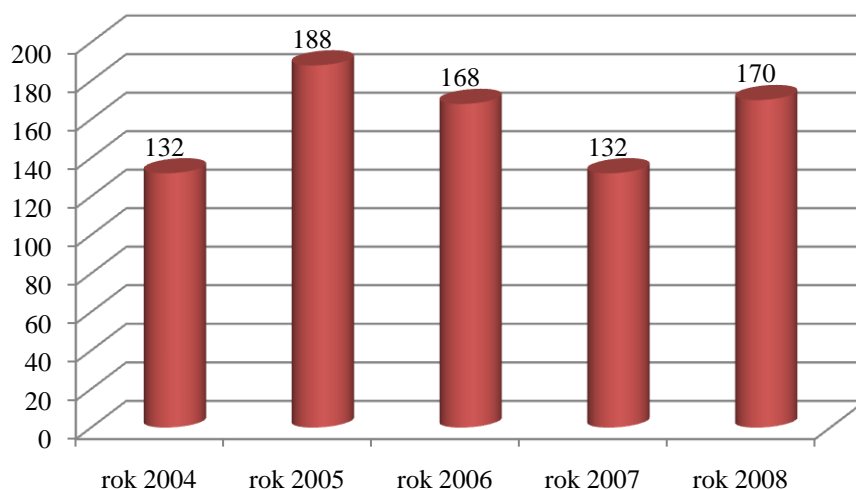
Graf č. 4.2: Využití linky důvěry (počet klientů)

Zdroj: Vlastní zpracování

Další velice využívanou službou azylového domu je **internetová schránka důvěry**. Počet žádostí o radu je v letech 2004 – 2008 vyrovnaný až na roky 2004 a 2007 kdy je vidět mírný pokles zájmu o tuto službu. Klientům je na jejich dotazy odpovězeno do 7 dní a to prostřednictvím e-mailu nebo uveřejněním na stránkách azylového domu. Přehled využití schránky důvěry je zobrazen v grafu č. 4.3.

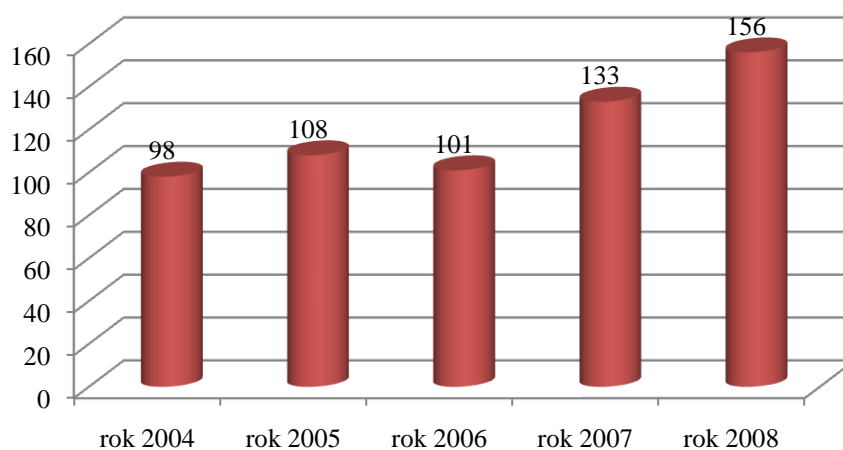
Graf č. 4.3: Využití internetové schránky důvěry (počet klientů)

Zdroj: Vlastní zpracování

Terénní asistenční služba a sociálně-právní ochrana dětí spadají pod **sociálně-aktivizační služby**. Počet uživatelů těchto služeb rok od roku roste a sociální pracovníci do některých rodin docházejí i víckrát v průběhu roku. Graf č. 4.4 ukazuje zvyšující se počet uživatelů těchto sociálně-aktivizačních služeb.

Graf č. 4.4: Počet uživatelů sociálně-aktivizačních služeb (počet klientů)

Zdroj: Vlastní zpracování

Počet uživatelů sociálně-aktivizačních služeb od roku 2006 roste. Pracovníci azylového domu pomáhají lidem v tíživé životní situaci v terénu a tím se snaží předejít možnosti, kdy by museli klienti strávit část života přímo v azylovém domě. S tímto faktem může podle mého názoru souviset pokles ubytovaných klientů, započatý v roce 2006.

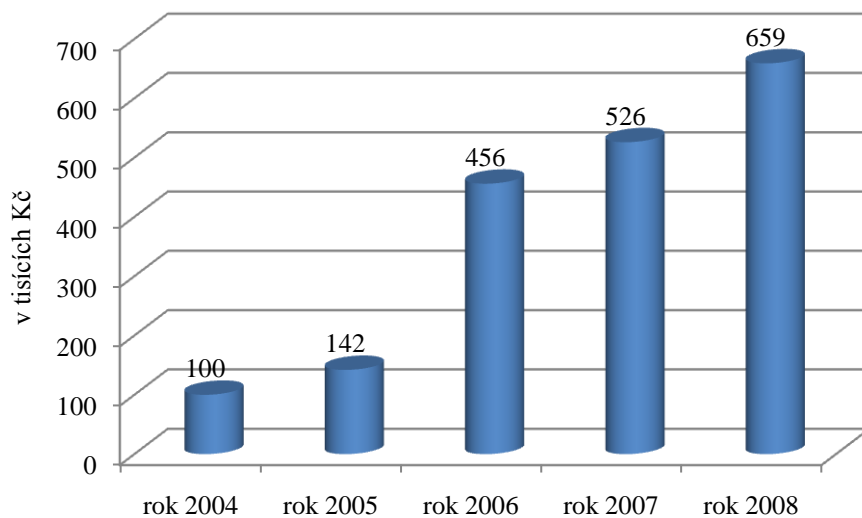
Azylový dům ve Vsetíně má podle mého názoru všestranné služby. Jak je z výše uvedených grafů patrné o služby je veliký zájem. Možná bych se pokusila rozšířit služby za hranice Zlínského kraje a tím uspokojit potřeby klientů i mimo tento region. Organizace tohoto typu existuje např. v Olomouckém kraji jen jediná, a to azylový dům v Jeseníku, který je navíc náboženskou organizací. Uplatňuje tedy princip křesťanského přístupu, což se projevuje ve vnitřních pravidlech azylového domu. Některým klientům by se tento přístup, podle mého mínění, nezamlouval.

4.2 Zhodnocení hospodaření v letech 2004 – 2008

Azylový dům ve Vsetíně má dostatek finančních prostředků hlavně díky Evropskému sociálnímu fondu, Zlínskému kraji a Ministerstvu práce a sociálních věcí. Do svého rozpočtu pomocí vlastních prostředků přispívá azylový dům asi 10-ti procenty z celkových finančních zdrojů. V této kapitole popisují vývoj nákladových a výnosových položek výkazu zisku a ztrát v letech 2004 – 2008.

První mnou sledovanou nákladovou položkou jsou **spotřebované nákupy** (graf č. 4.5). Do této skupiny patří spotřeba materiálu a spotřeba energie. Tato nákladová položka výrazně roste v každém roce. Tento růst je způsoben zvýšením cen elektřiny, plynu a vody. I spotřeba materiálu se v každém roce zvyšuje, za toto zvyšování může rozšiřující škála, azylovým domem poskytovaných služeb.

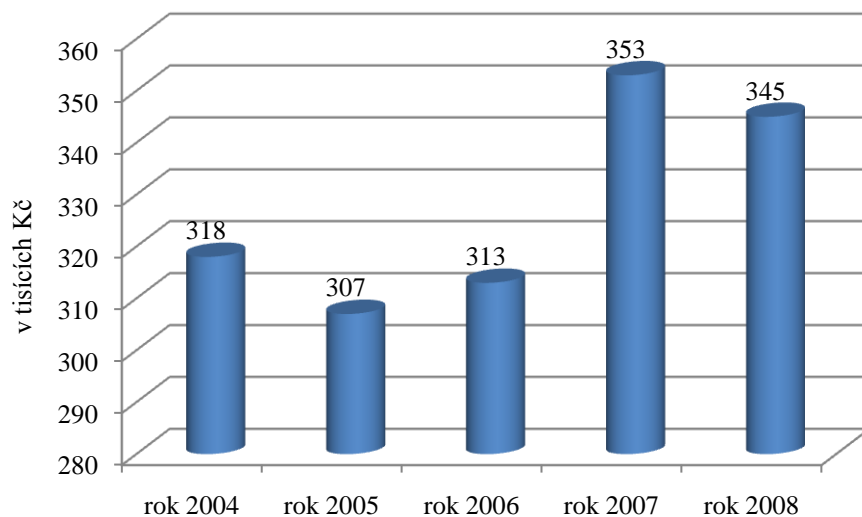
Graf č. 4.5: Vývoj spotřebovaných nákupů

Zdroj: Vlastní zpracování

Služby jsou další nákladovou položkou. V této položce jsou zahrnuty opravy a udržování, cestovné a ostatní služby. V posledních letech se náklady na služby zvedly, což je způsobeno větším zájmem o terénní asistenční službu (graf č. 4.6).

Graf č. 4.6: Náklady na služby v letech 2004 – 2008

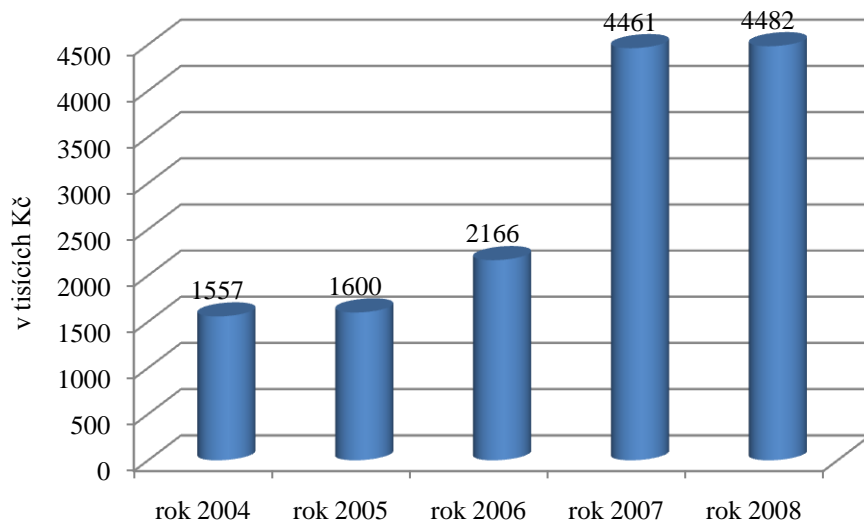

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejdůležitější nákladovou položkou výkazu zisku a ztrát jsou **osobní náklady**. Patří sem mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a zákonné sociální náklady (graf č. 4.7). Velký nárůst osobních nákladů v roce 2007 a 2008 byl způsoben zaměstnáním nových sociálních pracovníků. V těchto letech azylový dům rozšířil svou činnost do Zlína a Holešova. V okolí těchto měst vykonávají nově najatí zaměstnanci terénní asistenční službu.

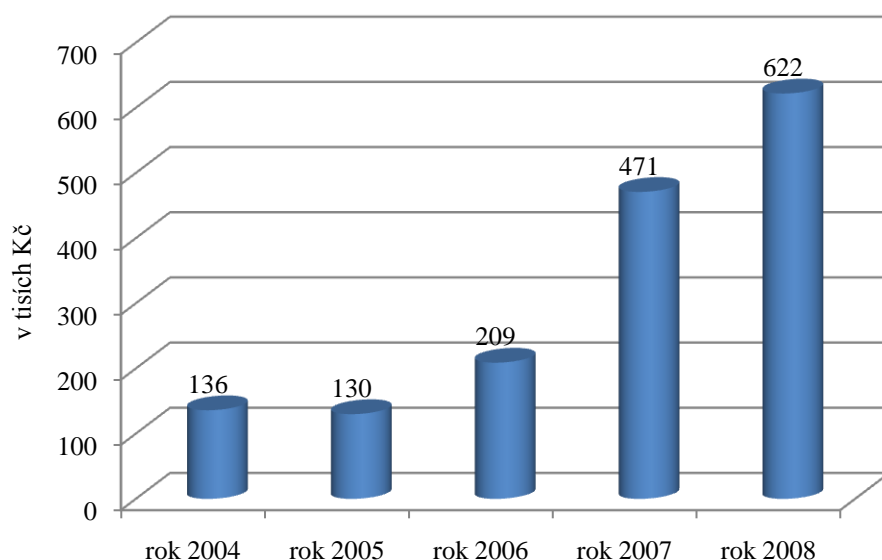
Graf č. 4.7: Vývoj osobních nákladů

Zdroj: Vlastní zpracování

První výnosová položka azylového domu má název **tržby za vlastní výkony**. Do této skupiny patří tržby z prodeje služeb. Z grafu č. 4.8 je patrné, že azylový dům na svých službách vydělává rok od rok více. O jeho služby (ubytování, linka důvěry, atd.) je v okolí veliký zájem, což znamená, že je tato organizace ve Zlínském kraji potřebná.

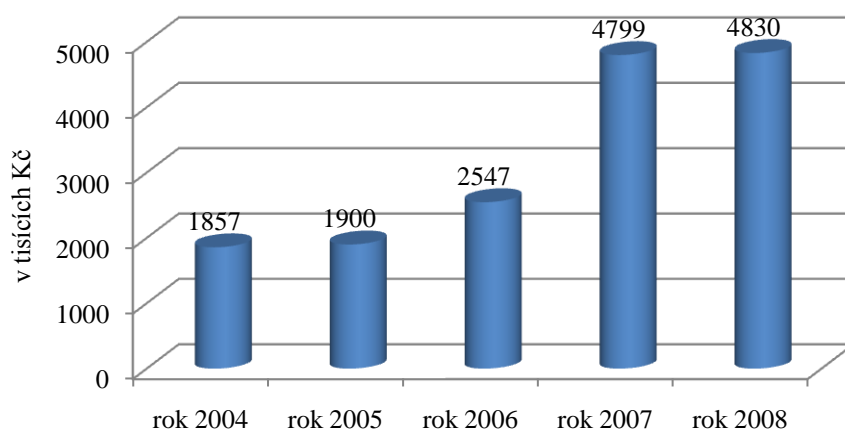
Graf č. 4.8: Tržby za vlastní výkony v letech 2004 - 2008

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší výnosovou položkou azylového domu jsou **provozní dotace**. Z grafu č. 4.9 je patrné, že největší nárůst dotací byl v letech 2007 a 2008. Hlavním důvodem tohoto růstu jsou dotace na programy azylového domu. Díky těmto dotacím mohl azylový dům zaměstnat další terénní a sociální pracovníky, kteří měli na starost právě tyto programy. Velká část těchto dotací pochází z Evropského sociálního fondu a Krajského úřadu Zlínského kraje. Další dotace, které už nejsou tak velké jsou z různých nadací a nadačních fondů, například: Nadace Terezy Maxové, Nadace Olgy Havlové a další.

Graf č. 4.9: Provozní dotace

Zdroj: Vlastní zpracování

Azylový dům hospodařil v letech 2004, 2005 a 2008 s kladným hospodářským výsledkem. Ve zbývajících dvou letech je azylový dům ve ztrátě. Tato ztráta je především způsobena jednorázovým odpisem budov azylového domu v letech 2006 a 2007.

Tabulka č. 4.1: Hospodářské výsledky v letech 2004 – 2008 (v tisících Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008
výnosy	2 000	2050	2758	5275	5568
náklady	1 975	2049	2935	5340	5487
ZISK/ZTRÁTA	+25	+1	-177	-65	+81

Zdroj: Vlastní zpracování

Azylový dům ve Vsetíně je velmi závislý na dotacích od Evropské unie a Zlínského kraje. Má také spoustu menších sponzorů, kteří přispívají na chod organizace. Tyto částky jsou ovšem ve srovnání s jinými dotacemi zanedbatelné. I přesto každá částka je pro azylový dům potřebná. Azylový dům by mohl zlepšit získávání sponzorů z řad firem. Z takto získaných financí by se mohly podnikat výlety pro klienty, zájezdy na divadelní představení atd. Ubytovaným osobám by to zpříjemnilo pobyt a alespoň na chvíli by zapomněli na svou tíživou životní situaci.

5 Závěr

Jak již bylo mnohokrát zmíněno, sociálně ohrožené skupiny jsou podstatným společenským problémem, který se stal součástí dnešního světa. Jednou z mnoha institucí, které pomáhají řešit tyto problémy, jsou právě azylové domy, poskytující pobytové služby osobám, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Mohou být různého druhu, např. azylové domy pro rodiče s dětmi, azylové domy pro ženy, pro muže, případně i pro osoby mladší 18 let.

Tyto nestátní neziskové organizace neposkytují jen existenční zázemí a možnost řešení nepříznivé sociální situace, ale usilují o mobilizaci a aktivizaci potenciálu klientů tak, aby se osoby využívající tyto služby mohly vrátit do běžného života, pokusily se o obnovení přirozených vztahových vazeb a naučily se spolupracovat s institucemi státní správy.

Objektem mé bakalářské práce je Azylový dům pro ženy a matky s dětmi ve Vsetíně, obecně prospěšná společnost. Svým klientům výše zmíněná instituce poskytuje tyto služby: linka důvěry, internetová schránka důvěry, terénní asistenční služba, sociálně-právní ochrana dětí a azylové ubytovací služby. Mezi klienty nejčastěji využívanou službou je linka důvěry, která jim poskytne prvotní pomoc a nastíní další alternativy řešení jejich obtížné životní situace. Z důvodu velkých finančních nákladů na její provoz, bylo však provozování linky důvěry k 1. květnu 2010 ukončeno a nahrazeno internetovou schránkou důvěry.

Jednou z hlavních činností azylového domu je poskytování ubytování matkám s dětmi. Z údajů uvedených v mé práci vyplývá, že v letech 2004 a 2005 téměř polovinu finančních prostředků, které měla organizace k dispozici na svůj provoz, tvořily dotace z Ministerstva práce a sociálních věcí. V následujících letech byl tok finančních prostředků plynoucích ze státního rozpočtu nižší, což je patrné i z nižšího počtu ubytovaných klientů azylového domu. Příčinou této skutečnosti jsou dle mého názoru povolební změny v roce 2006, kdy se do vlády dostaly pravicově orientované strany.

Od roku 2006 byl rozpočet azylového domu posílen o finance z Evropského sociálního fondu, kterými však byly financovány konkrétní projekty a prostředky nemohly být využity na běžné provozní náklady organizace. Tyto dotace tvořily nejvýznamnější položku v rozpočtu instituce.

Podle mého názoru azylový dům své finanční prostředky využívá efektivně, přesto bych však doporučila více se zaměřit na získávání drobných sponzorů. Takto získané prostředky by mohly být využity např. na znovu zprovoznění služeb linky důvěry, neboť dle mého názoru je pro tuto sociálně znevýhodněnou skupinu obyvatel, lépe dostupnou službou než komunikace prostřednictvím internetu.

Cílem této práce je analýza a zhodnocení hospodaření a činnosti obecně prospěšné společnosti v oblasti sociálních služeb, která měla potvrdit či vyvrátit hypotézu, kterou jsem si stanovila v úvodu této diplomové práce – obecně prospěšné společnosti zabývající se poskytováním sociálních služeb jsou z převážné většiny financovány ze sponzorských darů. Sponzorské dary a finanční prostředky z dobročinných sbírek tvořily pouze 1% všech přijatých finančních prostředků. Na základě výsledků, ke kterým jsem v práci dospěla, mohu tuto hypotézu vytýčenou v úvodu bakalářské práce vyvrátit.

Tato bakalářská práce neřeší, zda se klienti, kteří s pomocí azylového domu překonali tíživou životní situaci, vrátili do běžného života a byli schopni se dále o sebe a svou rodinu sami postarat, či zda znovu potřebovali pomoc neziskových organizací tohoto typu. Důvodem proč se v bakalářské práci nezabývám výše uvedenou skutečností je, že bakalářská práce má omezený rozsah.

Téma mé bakalářské práce bylo pro mě natolik zajímavé, že bych se ráda problémům sociálně znevýhodněných osob a jejich řešení, věnovala i při dalším studiu ve své diplomové práci.

Knižní publikace:

FRIČ, P.; GOULLI R. *Neziskový sektor v České republice*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha: Aspi, 2007. 504 s. ISBN 80-7357-276-1.

PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: Aspi, 2003. 152 s. ISBN 80-86395-69-3.

REKTORČÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.

REKTORČÍK J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

TOMEŠ, I. a kol. *Sociální správa*. 1. vyd. Praha: Portal, 2002. 304 s., ISBN 80-7178-560-1.

Legislativní zdroje:

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšné společnosti

zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

zákon č. 340/2000 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích

zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností

zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy školských zařízení

zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon

zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Všechny výše uvedené legislativní zdroje jsou použity ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, o.p.s. [on-line].[cit. 18.4.2010]. Dostupný z www.azylovydum.cz

Neziskové organizace [on-line].[cit. 10.4.2010]. Dostupný z [www: www.neziskovky.cz](http://www.neziskovky.cz)

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace [on-line].[cit. 15.4.2010]. Dostupný z [www: http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/zakladni-informace-767/](http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/zakladni-informace-767/)

Interní zdroje:

Výroční zpráva azylového domu pro rok 2004

Výroční zpráva azylového domu pro rok 2005

Výroční zpráva azylového domu pro rok 2006

Výroční zpráva azylového domu pro rok 2007

Výroční zpráva azylového domu pro rok 2008

Seznam zkratk:

ČR – Česká republika

ESF – Evropský sociální fond

KÚ – Krajský úřad

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

NO – Neziskové organizace

OPS – obecně prospěšná společnost

OSS – Organizační složka státu

OSÚZC – Organizační složky územně samosprávných celků

POS – Příspěvková organizace státu

VZP – Všeobecná zdravotní pojišťovna

Seznam tabulek:

Tabulka č. 3.1: Ceník služeb azylového domu

Tabulka č. 3.2: Výkaz zisku a ztrát roku 2004

Tabulka č. 3.3: Výkaz zisku a ztrát roku 2005

Tabulka č. 3.4: Výkaz zisku a ztrát roku 2006

Tabulka č. 3.5: Výkaz zisku a ztrát roku 2007

Tabulka č. 3.6: Výkaz zisku a ztrát roku 2008

Tabulka č. 4.1: Hospodářské výsledky v letech 2004 – 2008

Seznam grafů:

Graf č. 3.1 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2004

Graf č. 3.2 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2005

Graf č. 3.3 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2006

Graf č. 3.4 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2007

Graf č. 3.5 : Rozdělení ubytovaných osob a ubytování podle druhu problematiky v roce 2008

Graf č. 3.6: Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2004)

Graf č. 3.7: Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2005)

Graf č. 3.8: Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2006)

Graf č. 3.9: Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2007)

Graf č. 3.10: Rozdělení finančních prostředků podle zdrojů (2008)

Graf č. 4.1: Využití ubytovacích služeb azylového domu

Graf č. 4.2: Využití linky důvěry

Graf č. 4.3: Využití internetové schránky důvěry

Graf č. 4.4: Počet uživatelů sociálně-aktivizačních služeb

Graf č. 4.5: Vývoj spotřebovaných nákupů

Graf č. 4.6: Náklady na služby v letech 2004 – 2008

Graf č. 4.7: Vývoj osobních nákladů

Graf č. 4.8: Tržby za vlastní výkony v letech 2004 – 2008

Graf č. 4.9: Provozní dotace

Seznam obrázků:

Obr. č. 2.1: Členění národního hospodářství dle Pestoffa

Obr. č. 2.2: Zařazení neziskových organizací do komplexu národního hospodářství

Obr. č. 2.3: Přehled neziskových organizací v sociálních službách

Obr. č. 3.1: Přehled činností azylového domu

Obr. č. 3.2 : Organizační struktura zaměstnanců

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 07. 05. 2010

.....

Barbora Tomášková

Adresa trvalého pobytu:

Pastelník 534, Mořkov 742 72